

2. Тести повинні оцінювати характерні зразки навчальних задач. Оцінювати всі складові результатів навчання неможливо, тому необхідно здійснювати репрезентативний підхід до найбільш важливих (характерні зразки навчальних задач).

3. Тести повинні містити види завдань, які найбільше підходять для визначення знань, які вимагаються від студента. Слід здійснити такі дії: максимально охопити завданнями тесту зміст результатів навчання; старанно скласти завдання тесту, підібрати найбільш ефективні і виключити малоінформативні завдання і поєднати різні форми тестових завдань.

4. Тести повинні відповідати вимогам щодо результатів. Тестування використовується на різних стадіях навчання: для визначення рівня знань на початку навчання (настановчий тест); для оцінки знань протягом навчання (навчальний тест); для виявлення важкості навчання і її причин (діагностичний тест); для оцінки рівня знань (підсумковий тест).

5. Тести повинні відповідати задачам навчання. Цілі складаються з визначеної якості задач навчання.

6. За допомогою тестів перевіряється ступінь виконання задач навчання, тобто за результатами тестування слід встановити, на якому рівні розв'язані задачі навчання.

7. Тести повинні допомагати в навчанні. Тестування впливає на навчання. Перш за все тест оцінює ефективність викладання. Тестування має позитивний вплив, коли тести відповідають цілі навчання.

8. Рекомендації щодо стандарту й критеріїв тестування. Тести використовуються для розподілу тестованих за рівнем знань і для оцінки рівня підготовленості за критеріями засвоєння знань.

9. Тестові результати повинні бути обґрунтованими і надійними. Обґрунтованість результатів пов'язана з питаннями: наскільки зміст тесту охоплює зміст матеріалу, який контролюється; наскільки правильно результат тестування оцінює знання та передбачає майбутню діяльність; як може бути оцінений результат тесту з точки зору психології та педагогіки. Надійність означає свободу від помилок вимірювання.

О.Д. Борович

ЕФЕКТИВНІСТЬ РЕЙТИНГОВОЇ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Введення рейтингової системи дає можливість скоротити в більшості випадків час на з'ясування підготовленості студентів до занять; виявити зацікавленість студентів у максимально можливій для них рейтинговій оцінці; налаштовує їх на сумлінну роботу в процесі підготовки до заняття. Підготовленість до занять студентів, які змирилися з тим, що не

отримають оцінку за рейтингом, можна перевіряти в індивідуальному порядку, не скорочуючи для більшої частини студентів час, що виділяється на самостійну роботу. Це сприяє, з одного боку, відходу від традиційних "школярських" методів роботи, а з іншого – дозволяє при безперервному контролі демонструвати більшу довіру до студента, не піддаючи спочатку сумніву факт його підготовки до заняття. Розглянута система дає змогу отримувати досить об'єктивну інформацію про ступінь успішності навчання студентів по відношенню одне до одного. Вже після закінчення двох – трьох місяців можна виділити кращих і гірших студентів групи. Це дає викладачеві потужний важіль, що дозволяє заохочувати кращих і мотивувати відстаючих. Крім цього, вже на ранньому етапі формуються масиви студентів за прогностичним показником: претендентів на "відмінно", "добре", "задовільно" і тих студентів, які відстають від навчального плану і можуть залишитися не атестованими. Ранній прогноз дозволяє внести коректування в подальше навчання. На перший погляд може здаватися, що студенти, які набрали певну суму балів, яка забезпечує відповідну оцінку, можуть перестати навчатися. Але, в основному, відбувається спрацьовування механізму змагальності у навчанні. Студент, який посів певне місце в груповому табель-рейтингу, не хоче переміщатися вниз, оскільки це сприймається як його особиста невдача. Введення рейтингової системи контролю знань у значній мірі усуває негативні сторони зрівняльної системи навчання. У результаті зникають усереднені групи відмінників, хорошистів і т. д. Замість них з'являються "перший", "п'ятий", "сотий". Використання рейтингу дає змогу також знижувати можливість одержання незаслуженої (випадкової) оцінки з досліджуваної теми, оскільки кінцева оцінка враховує роботу студента впродовж семестру. Використання рейтингової системи, що приводить до змагальності в процесі навчання, істотно підвищує прагнення студентів до набуття знань, що сприяє підвищенню якості підготовки фахівців. Попередні підсумки використання рейтингової системи оцінки знань студентів дозволяє виявити ряд позитивних моментів: 1) вона враховує поточну успішність студента і тим самим значно активізує його самостійну роботу; 2) більш об'єктивно і точно оцінює знання студента за рахунок використання 100-бальної шкали оцінок; 3) створює основу для диференціації студентів, що є особливо важливим при переході на багаторівневу систему навчання; 4) дає змогу розвивати пізнавальну активність і організаційні вміння, що забезпечує не тільки індивідуалізацію навчання, але й розвиває самостійність як складну, інтегральну якість особистості, формування якої – завдання як шкільної освіти, так і освіти вишу; 5) завдяки наявності найближчих орієнтирів (у вигляді контрольних робіт, заліків і т. д.) і стимулів до регулярних і планомірних занять підвищується міцність знань; 6) система оцінки в змозі враховувати більшу кількість видів навчальної діяльності (в тематичному контролі і поточній атестації), збільшується об'єктивність підсумкової

оцінки; 7) інформація про поточний рейтинг стимулює студентів; підвищується рівень здорової конкуренції між ними; 8) значною мірою забезпечується усунення елементів випадковості в оцінці знань при складанні іспитів і заліків. Істотну відмінність рейтингова система може отримати за рахунок розробки більш диференційованих за рівнем складності завдань як теоретичного, так і практичного плану. Очевидно, що це можливо тільки при високому рівні навчально-методичної роботи викладацького колективу. В умовах ринкових відносин підсумковий рейтинг студента - випускника може бути критерієм для замовників при підборі кадрів і укладанні трудових відносин.

В.О. Булига

ВИВЧЕННЯ ОСВІТЯНСЬКОГО ДОСВІДУ КРАЩИХ ВИШІВ ЄВРОПИ І США ТА ВТІЛЕННЯ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС В УКРДАЗТ КРАЩОГО З ЦЬОГО ДОСВІДУ

Ринок надання послуг у галузі освіти в Україні перенасичений, але при цьому якість освіти є низькою, стан наукових досліджень також реально низький. Для того щоб покращити якість освіти в Україні в цілому та в УкрДАЗТ зокрема, необхідне вивчення досвіду кращих вишів Європи та США, які у світовому рейтингу вишів займають перші позиції. Вивчити цей досвід найкраще можна знаходячись у самому виші. Отримання такої можливості пов'язане з вирішенням відразу декількох питань: контакт з іноземним вишем та готовність його до співпраці, оплата витрат на стажування викладачів та студентів, знання особами, які направлені на стажування, іноземних мов для ефективності співпраці. На рівні нашого вишу (УкрДАЗТ) сприяти вирішенню цього питання може відділ міжнародної співпраці, який має очолити проректор з міжнародної співпраці. Спеціалісти відділу повинні вільно володіти іноземними мовами. Завданням відділу є налагодження співпраці з іноземними вишами. При цьому робота має проводитись у двох напрямках: 1) залучення іноземних студентів з країн колишнього СРСР для навчання в УкрДАЗТ (ця робота ведеться фактично і сьогодні); 2) співпраця з кращими іноземними вузами шляхом організації стажування українських викладачів та студентів у цих вузах, а також запрошення іноземних викладачів та студентів і організація їх стажування в УкрДАЗТ. Найбільш актуальним є пункт 2, оскільки на сьогодні такої співпраці, на жаль, в УкрДАЗТ фактично немає. Питання організації такої співпраці не є простим, але вирішення цього питання, на наш погляд, значно підвищить конкурентоспроможність УкрДАЗТ на ринку освітнянських послуг в Україні, зробить процес навчання більш цікавим для студентів та викладачів, надасть можливість розвиватись академії. Що стосується